

מסכת בבא בתרא

פרק ט

א. מי שמת והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבים, הבנים יירשו והבנות יזונו. נכסים מעטים, הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים. אדמון אומר, בפביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון:

ב. הניח בנים ובנות וטמטום, בזמן שהנכסים מרבים, הזכרים דוחין אותו אצל נקבות. נכסים מעטים, הנקבות דוחות אותו אצל זכרים. האומר אם תלד אשתי זכר יטל מנה, ילדה זכר, נוטל מנה. נקבה מאתים, ילדה נקבה, נוטלת מאתים. אם זכר מנה אם נקבה מאתים, וילדה זכר ונקבה, זכר נוטל מנה והנקבה נוטלת מאתים. ילדה טמטום, אינו נוטל. אם אמר כל מה שתלד אשתי יטל, הרי זה יטל. ואם אין שם יורש אלא הוא, יורש את הכל:

ג. הניח בנים גדולים וקטנים, השביחו גדולים את הנכסים, השביחו לאמצע. אם אמרו ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו

עושים ואוכלין, השביחו לעצמן. וכן האשה שהשביחה את הנכסים, השביחה לאמצע. אם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי, הרי אני עושה ואוכלת, השביחה לעצמה:

ד. האחין השתפין שנפל אחד מהן לאמנות, נפל לאמצע. חלה ונתרפא, נתרפא משל עצמו. האחין שעשו מקצתן שושבינות בחיי האב, חזרה שושבינות, חזרה לאמצע, שהשושבינות נגבית בבית דין. אבל השולח לחברו כדי יין וכדי שמן, אינו נגבין בבית דין, מפני שהן גמילות חסדים:

ה. השולח סבלונות לבית חמיו, שלח שם מאה מנה ואכל שם סעודת חתן אפלו בדינר, אינו נגבין. לא אכל שם סעודת חתן, הרי אלו נגבין. שלח סבלונות מרבין שיתחזרו עמה לבית בעלה, הרי אלו נגבין. סבלונות מעטין שתשתמש בהן בבית אביה, אינו נגבין:

ו. נשכב מרע נשכתב כל נכסיו לאחרים ושיר קרקע כל שהוא, מתנתו קימת. לא שיר קרקע כל שהוא, אין מתנתו קימת. לא כתב בה נשכב מרע, הוא אומר נשכב מרע הנה והן אומרים בריא הנה, צריך להביא ראיה שהנה נשכב מרע, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, המוציא מחברו עליו הראיה:

ז. המחלק נכסיו על פיו, רבי אליעזר אומר, אחד בריא ואחד מסכן, נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה, ושאינן להן אחריות אינן נקנין אלא במשיכה. אמרו לו, מעשה באמן של בני רוכל שהיתה חולה ואמרה תנו כבינתי לבתי והיא בשנים עשר מנה, ומתה, וקזמו את דבריה. אמר להן, בני רוכל תקברם אמן. וחכמים אומרים, בשבת, דבריו קזמין, מפני שאינו יכול לכתוב. אבל לא בחל. רבי יהושע אומר, בשבת אמרו, קל וחמר בחל. פיוצא בו, זכין לקטון, ואין זכין לגדול. רבי יהושע אומר, לקטון אמרו, קל וחמר לגדול:

ח. נפל הבית עליו ועל אביו או עליו ועל מורישיו, והיתה עליו כתבת אשה ובעל חוב, יורשי האב אומרים, הבן מת ראשון ואחר כך מת האב, בעלי החוב אומרים, האב מת ראשון ואחר כך מת הבן, בית שמאי אומרים, יתלקו. ובית הלל אומרים, נכסים בתוקתו:

ט. נפל הבית עליו ועל אשתו, יורשי הבעל אומרים, האשה מתה ראשונה ואחר כך מת הבעל, יורשי האשה אומרים, הבעל מת ראשון ואחר כך מתה האשה, בית שמאי אומרים, יתלקו. ובית הלל אומרים, נכסים בתוקתו, כתבה בתוקת יורשי הבעל, נכסים הנכנסים והיוצאים עמה בתוקת יורשי האב:

י. נפל הבית עליו ועל אמו, אלו ואלו מודים שיחלקו. אמר רבי
עקיבא, מודה אני בזה שהנכסים בתזקתו. אמר לו בן עזאי, על
החלוקין אני מצטערין, אלא שבאת לחלק עלינו את השוין: